

Huvudman

LEKSUB AB

Organisationsnr: 559098–7201

magnus.westergard@ansgarskolorna.se

Beslut

Datum 2024-06-20

Dnr 2024:3911

Sida 1 (13)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Banérskolan i Leksands kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) LEKSUB AB att senast den **torsdag den 31 oktober 2024** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande undervisning av lärare och avgränsning av konfessionella inslag i utbildningen. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om LEKSUB AB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

LEKSUB AB ska vidta följande åtgärder

Undervisning under ledning av lärare

1. Se till att personer som bedriver undervisning är anställda som lärare. Huvudmannen ska inkomma med anställningsbevis för samtliga personer som bedriver undervisning vid Banérskolan Leksand i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (1 kap. 3 § samt 2 kap. 13 och 15 §§ skollagen).

Konfessionella inslag i utbildningen

1. Se till att de konfessionella inslagen under morgonsamlingarna avgränsas från undervisningen och från andra aktiviteter i utbildningen (1 kap. 7-7 b §§ skollagen).
2. Se till att elever som inte vill delta i ett konfessionellt inslag ges möjlighet att helt utebli från det konfessionella inslaget. (1 kap. 7 b § skollagen).

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) LEKSUB AB en anmärkning avseende brister rörande elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete. LEKSUB AB ska senast **torsdag den 31 oktober 2024** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser att undervisningen är saklig, allsidig och vilar på vetenskaplig grund samt att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer behandlas övergripande i utbildningen.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se , eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer, 2024:3911 i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2024 inlett en riktad tillsyn av Banérskolan i Leksand.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Banérskolan följer gällande bestämmelser för undervisning under ledning av lärare, konfessionella inslag, tillgång till elevhälsa, om undervisningen är saklig, allsidig och vilar på vetenskaplig grund samt om kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer behandlas i utbildningen.

Tillsynen har genomförts genom lektionsobservationer mellan den 13 och 15 maj samt intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn den 14, 15 och 17 maj samt den 11 juni. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Undervisning under ledning av lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever berättar att de under höstterminen 2023 hade personal 1 och personal 2 som lärare i alla ämnen förutom slöjd och naturorienterande ämnen. Vidare berättar elever att personal 1 under vårterminen 2024 fortfarande undervisar dem i idrott och hälsa och skolans val kristendom samt att personal 2 under vårterminen 2024 undervisar i bild i årskurs 2-3 och hjälper till i idrott och hälsa i årskurs F-3.

Rektorn uppger att personal 1 tog över som vikarie under höstterminen 2023 när en av de ordinarie lärarna tillfälligt inte var i tjänst och att personal 1 fortfarande undervisar i ett antal ämnen. Rektorn uppger vidare att personal 1 undervisar idrott och hälsa tillsammans med personal 2 och har gjort så under läsåret. Rektorn säger att personal 1 och personal 2 är anställda som assistenter.

Av förteckning över undervisande personal på skolenheten som Skolinspektionen tagit del av framgår att personal 1 undervisar i idrott och hälsa i årskurserna 1-3 samt skolans val kristendom i årskurs 2-3 samt att personal 2 undervisar i bild i årskurserna 2-3. Enligt de anställningsbevis som Skolinspektionen tagit del av framgår att personal 1 är anställd som "vaktmästare, fritidshemsledare och elevassistent" samt att personal 2 är anställd som "fritidshemspedagog och lärarassistent mm".

Enligt scheman för årskurserna 8-9 framgår att personal 16 undervisar en lektion i veckan i ämnet språkval för en grupp elever som inte läser moderna språk. Av förteckning över undervisande personal på skolenheten framgår att personal 16 undervisar i alternativ till moderna språk men handleds av personal 4.

Rektorn uppger att personal 4 är ansvarig lärare för alternativ till moderna språk men att personal 16 oftast har en lektion i veckan.

Av anställningsbevis framgår att personal 16 är anställd som "skolmåltidsansvarig (motsvarande husmor, kock)".

Rättslig reglering

Lärare ansvarar för den undervisning som han eller hon bedriver och endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen (2 kap. 13 och 15 §§ skollagen).

Av skollagen definieras undervisning som processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden (1 kap. 3 § skollagen).

I förarbeten till skollagen framgår bl.a. att i definitionen av undervisningsbegreppet ligger att lärandeprocessen sker under ledning av lärare. Med detta menas inte att dessa måste vara närvarande i undervisningslokalen eller motsvarande all lektionstid. Tanken är dock att för att en aktivitet ska klassas som undervisning måste en lärare ha det övergripande ansvaret för det som ska göras (prop. 2009/10:165 s. 633).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolan inte uppfyller författningarnas krav vad gäller att all undervisning ska bedrivas under ledning av lärare.

Skolinspektionens utredning visar att undervisning i ett flertal ämnen bedrivs av personer som inte är anställda som lärare, vilket är en brist. Att personerna fått handledning av en legitimerad lärare eller fungerat som vikarier påverkar inte Skolinspektionens bedömning.

Konfessionella inslag

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudman för Banérskolan har anmält att utbildningen har en konfessionell inriktning.¹

Information om konfessionella inslag

Huvudmannen informerar skriftligen elever och vårdnadshavare inför varje läsår om de konfessionella inslag som ingår i utbildningen samt att dessa är frivilliga. Elever och vårdnadshavare informeras också skriftligen om de konfessionella inslagen och dess frivillighet inför att en elev börjar på skolan. Av huvudmannens skriftliga information framgår vilka konfessionella inslag som förekommer på skolan. Elever som inte vill delta i

¹ Dnr SI 2023:4815

ett konfessionellt inslag kan välja att antingen närvara men inte delta eller välja att inte närvara.

I huvudmannens ansöknings- och registreringsblankett som Skolinspektionen har tagit del av finns möjlighet för elever och vårdnadshavare att markera ifall eleven antingen önskar eller inte önskar delta i konfessionella inslag. I blanketterna finns utrymme för underskrift från vårdnadshavare och eleven. Elever berättar att de själva skrivit under en registreringsblankett där de samtyckt till att delta i konfessionella inslag. Lärare berättar att det var länge sedan någon elev önskat att inte delta i de konfessionella inslagen.

Morgonsamling

Av huvudmannens skriftliga information framgår att morgonsamlingen innehåller konfessionella inslag. Det framgår vidare att den elev som inte vill delta i morgonsamlingen kan använda tiden till att reflektera över något den tycker är viktigt. Den som inte vill närvara vid en morgonsamling erbjuds alternativet att ha en högläsningstund med annan skolpersonal i annat klassrum och ansluter till klassen när morgonsamlingen är avslutad.

I observationer framkommer att skoldagen startar med en morgonsamling som börjar 08.10 och pågår i upp till fem minuter. Vissa morgonsamlingar har konfessionella inslag och vissa inte. De konfessionella inslag som observerats av Skolinspektionen är bön och bibelberättelser.

I de scheman som huvudmannen lämnat in i samband med tillsynen finns inte morgonsamlingen schemalagd och i samtliga årskursers schema framstår det i stället som att undervisningen börjar samtidigt som skoldagen börjar, det vill säga klockan 08.10.

Rektorn säger att det är första läsåret morgonsamlingen inte finns som en schemaposition. Anledningen är att det schematekniskt blev krångligt att lägga in fem minuter med olika lärare varje morgon. I stället har de ökat tiden på första lektionen på morgonen med fem minuter. I huvudmannens svar på Skolinspektionens kommunikering av underlag uppges att det är tydligt för både lärare och elever att de första fem minuterna inte är en del av lektionen.

Elever och lärare uppger att dagen startar med en morgonsamling och att den kan innehålla en textläsning, bibelberättelser, passager från bibeln, bön, andakt eller söndagsskolesånger. Däremot har inte alla morgonsamlingar konfessionella inslag. Rektorn bekräftar Skolinspektionens observationer samt vad elever och lärare uppger om att det under morgonsamlingen kan förekomma konfessionella inslag, men att det inte alltid gör det.

Elever berättar att alla elever är med på morgonsamlingen men att det är frivilligt att be och att lärarna ibland påminner om frivilligheten. Vid observationer framgår även att inte alla elever deltar aktivt när det är bön vid morgonsamlingen. Lärare säger att de pratar om frivilligheten gällande morgonsamlingens konfessionella inslag vid terminsstart. Rektorn uppger att elever själva väljer hur aktivt de vill delta i de konfessionella inslagen på morgonsamlingen.

I observationer framkommer att lärare kontrollerar elevernas närvaro innan morgonsamlingen. Elever säger att det inte är någon elev som önskat eller har något alternativ till morgonsamlingen. Lärare och rektor uppger dock att om någon elev inte vill vara i klassrummet på morgonsamlingen skulle den få göra något annat den stunden med någon annan från personalen. Av huvudmannens skriftliga information framgår även att den elev som inte vill närvara under morgonsamlingen erbjuds alternativet högläsningstund med annan skolpersonal i ett annat klassrum.

Bön i samband med skollunch

Av huvudmannens skriftliga information framgår att läraren ber en bordsbön innan lunch och att endast de elever som önskar deltar i bordsbön. Det framgår vidare att konfessionella inslag på skolan är frivilliga och elever som inte vill delta i ett konfessionellt inslag kan välja att antingen närvara men inte delta eller välja att inte närvara.

Elever och lärare uppger att de i samband med skollunchen brukar sjunga eller be en kort bordsbön, att det är frivilligt att delta i bordsbönen och att det är flera elever som inte aktivt deltar i bönen.

Rektorn berättar att den korta bordsbönen sker först efter att de äldre eleverna hämtat mat från skolköket och efter att de yngre eleverna fått in en vagn med mat från skolköket.

Lärare berättar att alla elever förväntas närvara vid bordsbön. Det hade enligt lärare varit för krångligt om eleverna lämnade när det var bordsbön.

I huvudmannens svar på Skolinspektionens kommunikering av underlag uppger huvudmannen att endast den elev som önskar behöver delta i bönen. Huvudmannen uppger vidare att det vid den några sekunder långa bordsbönen är svårt att erbjuda elever att gå ifrån.

Värdegrundstid

Av huvudmannens skriftliga information framgår att konfessionella inslag kan förekomma vid vissa tillfällen under värdegrundstiden.

Elever och lärare uppger att värdegrundstid inte har några konfessionella inslag utan innehåller värdegrundsarbete. Det kan exempelvis handla om ordningsregler, mobbing eller en sammanfattning av hur det har varit i

skolan i under den gångna veckan. Rektorn bekräftar lärarnas bild och uppger att det inte finns några konfessionella inslag på värdegrundstiden.

I huvudmannens svar till Skolinspektionens kommunikering av underlag framgår att det på Banérskolan inte har förekommit några konfessionella inslag på värdegrundstimmen under läsåret.

Rättslig reglering

Med konfessionell inriktning avses inriktning på verksamhet som innebär att det där förekommer konfessionella inslag. Med konfessionella inslag avses bekännande eller förkunnande inslag som tillhör en viss religion och som initieras och genomförs av huvudmannen eller på dennes uppdrag (1 kap. 3 § skollagen).

Om huvudmannen för en fristående skola, en fristående förskola eller ett fristående fritidshem har fått godkännande att bedriva utbildningen med konfessionell inriktning, får andra aktiviteter i utbildningen än undervisningen ha en sådan inriktning, med vissa angivna begränsningar (1 kap. 7 a § skollagen).

Deltagandet i konfessionella inslag ska alltid vara frivilligt. Huvudmannen ska försäkra sig om att vårdnadshavare och barn eller elever är införstådda med detta. Vidare framgår att ett konfessionellt inslag ska avgränsas från andra aktiviteter i utbildningen. Om det i undantagsfall inte är möjligt att avgränsa ett konfessionellt inslag från en annan aktivitet i utbildningen utan att syftet med aktiviteten går förlorat, får det konfessionella inslaget ingå i aktiviteten. Om ett barn eller en elev inte vill delta i en aktivitet där ett konfessionellt inslag ingår ska barnet eller eleven erbjudas att ta del i en likvärdig aktivitet som inte innehåller sådana inslag (1 kap. 7 b § skollagen).

Vid fristående skolor och fristående fritidshem med konfessionell inriktning får konfessionella inslag endast förekomma vid sådana tillfällen som huvudmannen skriftligen har informerat om. Sådan information ska lämnas till barnets vårdnadshavare, och i mellanstadiet och i högstadiet, även till eleven (1 kap. 7 c § skollagen).

Information enligt 7 c § ska innehålla uppgifter om 1. vilka konfessionella inslag som kan förekomma och när de kan förekomma, 2. vilken likvärdig aktivitet utan konfessionella inslag som erbjuds som ett alternativ till en aktivitet där sådana inslag ingår enligt 7 b § tredje stycket, och 3. en påminnelse om att deltagande i konfessionella inslag är frivilligt enligt 7 b § andra stycket (1 kap. 7 d § skollagen).

Av förarbetena till ovannämnda bestämmelser (prop. 2021/22:167 s. 115) framgår att ett konfessionellt inslag ska avgränsas från andra aktiviteter i utbildningen. Ett exempel är att en bön inte ska ingå som ett moment i en morgonsamling där information om dagens aktiviteter ska lämnas.

Huvudmannen kan istället skilja mellan en morgonstund med ett konfessionellt inslag, t.ex. bön, som det är frivilligt att delta i, och en därefter följande morgonsamling utan konfessionella inslag som syftar till att lämna information om dagens verksamhet. Det är viktigt att frivilligheten blir reell och att huvudmannen säkerställer att de elever som väljer att avstå från ett konfessionellt inslag inte exkluderas från gemenskapen eller på andra sätt drabbas av negativa konsekvenser.

Av förarbetena (prop. 2021/22:167 s. 51, 114f) framgår vidare att huvudmannen ska försäkra sig om att vårdnadshavare och barn respektive elever är införstådda med att deltagande i konfessionella inslag är frivilligt och att detta t.ex. kan innebära att muntliga förtydliganden kan behöva göras inför enskilda konfessionella moment, så att det inte i den praktiska situationen framstår som att det inte finns någon valfrihet. För att kravet på frivillighet ska kunna uppfyllas bör barnet eller eleven alltid ha rätt att utebli från det konfessionella inslaget.

Skolinspektionens bedömning

Skriftlig information om konfessionella inslag

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav avseende att skriftligen informera om vilka konfessionella inslag som förekommer i utbildningen samt vilka alternativa aktiviteter utan konfessionella inslag som erbjuds. Det förekommer inga andra konfessionella inslag i utbildningen än de som huvudmannen skriftligen har informerat om.

Morgonsamling

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav avseende att det konfessionella inslaget i morgonsamling ska vara frivilligt.

Skolinspektionen bedömer dock att de konfessionella inslagen i morgonsamlingen inte är avgränsade från undervisningen, vilket är en brist.

Av skollagen framgår att konfessionella inslag inte får förekomma i undervisningen. Skolinspektionens utredning visar att det vid morgonsamlingarna på Banérskolan, dock inte vid samtliga, förekommer konfessionella inslag i form av exempelvis kortare bön och andakt. Morgonsamlingarna har inte någon egen avgränsning i schemat utan börjar när den schemalagda undervisningen startar för dagen. Med beaktande av att det konfessionella inslaget på morgonen förekommer under inledningen av dagens första lektion och sker under schemalagd undervisningstid bedömer Skolinspektionen att det inte är tydligt avgränsat från undervisningen. Att lektionerna på morgnarna förlängts med fem

minuter och att det är tydligt för elever och lärare att det är morgonsamling och inte lektion förändrar inte Skolinspektionens bedömning.

Det är tillåtet att ha konfessionella inslag i utbildningen vid en fristående skola som har godkännande att bedriva utbildning med konfessionell inriktning (vilket Banérskolan har), men deltagandet i de konfessionella inslagen måste då avgränsas från undervisningen, vara frivilliga och uppfylla övriga krav som ställs i skollagen. En morgonsamling med konfessionella inslag får däremot vara en del av utbildningen och inleda dagen. Skolinspektionen vill upplysningsvis poängtera att det inte är tillåtet att blanda praktisk information och konfessionella inslag. Det är därmed viktigt att de konfessionella inslagen förutom att avgränsas från undervisningen också avgränsas från andra inslag i utbildningen.

Bön i samband med skollunch

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav avseende att bön i samband med skollunch är avgränsad från andra aktiviteter i utbildningen.

Skolinspektionen bedömer dock att det på skolan förekommer ett konfessionellt inslag i form av bön i samband med skollunch som inte är frivilligt för eleverna att delta i, vilket är en brist.

Av skollagen framgår att deltagande i konfessionella inslag alltid ska vara frivilligt. Vidare framgår av förarbetena till skollagen att elever alltid ska ha rätt att utebli från konfessionella inslag.

Av utredningen framgår att det vid skollunchen på Banérskolan förekommer konfessionella inslag i form av bordsbön. Bordsbönen är ett kort inslag på några sekunder. Elevernas aktiva deltagande är frivilligt, men däremot är det är obligatoriskt för eleverna att närvara vid det konfessionella inslag som förekommer i samband med skollunchen. Även om huvudmannen i den skriftliga informationen till elever och vårdnadshavare anger att deltagande i konfessionella inslag är frivilligt framgår av utsagor från lärare och huvudman att elever inte kan välja att inte närvara vid bönen i samband med skollunchen. Med beaktande av detta bedömer Skolinspektionen att frivilligheten inte är reell för eleverna eftersom de inte kan välja att utebli från det konfessionella inslaget.

Övriga konfessionella inslag

Av utredningen framgår att värdegrundstimmen inte utgör ett konfessionellt inslag i utbildningen på skolan. Skolinspektionen finner därför inget att anmärka på i denna del.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

LEKSUB AB verksamhet vid Banérskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller undervisning under ledning av lärare och konfessionella inslag. Det finns därför skäl att förelägga LEKSUB AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Representanter från elevhälsan berättar att kurator, speciallärare och rektorn träffas på elevhälsans regelbundna träffar för löpande elevhälsoarbete, däremot deltar varken skolsköterska eller psykolog. Skolsköterska och psykolog anlitas vid behov, exempelvis vid överlämningar och utredningar. Kuratorn och specialläraren kontakter skolsköterskorna eller psykologen när det är ett ärende de behöver stöd kring. Under läsåret har det skett uppskattningsvis tre-fyra gånger och den främsta kontakten har skett via mejl, telefon och sms.

Rektorn uppger att elevhälsan träffas varannan vecka och att varken skolsköterska eller psykolog deltar i det främjande och förebyggande hälsoarbetet på skolenheten. Huvudmannen justerar rektorns uttalande i svaret på Skolinspektionens kommunikering av underlag och uppger att varken skolsköterska eller psykolog deltagit i de regelbundna möten som hållits på Banérskolan. Däremot har skolsköterska deltagit i det förebyggande arbetet på "koncernnivå" samt genomfört hälsosamtal med alla elever på skolenheten.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att för eleverna i förskoleklassen och grundskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att

elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. (2 kap. 25 § skollagen).

I förarbetena (prop. 2009/10:165, s. 276) om samlad elevhälsa anges följande. Arbete med elevhälsa bör i stor utsträckning vara förebyggande och ha en hälsofrämjande inriktning. Arbete med elevhälsa förutsätter vidare en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper samt att det finns kompetens att tillgå för detta arbete. (...) I det individuellt inriktade arbetet har elevhälsan ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som t.ex. arbetet mot kränkande behandling och undervisningen om tobak, alkohol och andra droger och övrig livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning m.m. Elevhälsan har ett särskilt ansvar för att bevaka att skolan bidrar till att skapa goda och trygga uppväxtvillkor. Vidare anges (a.a., s. 278) att elevhälsans mål är att skapa en så positiv lärandesituation som möjligt för eleven och att syftet med en samlad elevhälsa är bl.a. att den ska resultera i beslut om specialpedagogiska åtgärder för eleven. I förarbetena anges (a.a., s. 277) att elevhälsans fokus inte ska vara hälso- eller sjukvårdande insatser i snäv bemärkelse utan förebyggande och hälsofrämjande insatser i ett bredare perspektiv.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolsköterska och psykolog inte deltar i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete, i syfte att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Detta är en brist.

Av skollagen framgår att en samlad elevhälsa bestående av skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog eller speciallärare ska arbeta med förebyggande och hälsofrämjande insatser.

Av utredningen framgår att skolsköterskan och psykologen inte deltar i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Även om skolsköterska deltar i det centrala arbetet i koncernen och för skolenheten finns tillgänglig vid behov för medicinska insatser och hälsosamtal bedömer Skolinspektionen att tillgången inte är tillräcklig för att skolsköterskan ska ha förutsättningar att kunna delta i förebyggande och hälsofrämjande arbetet. Vidare bedömer Skolinspektionen att även om psykolog kan kontaktas vid behov för kartläggningar och utredningar är det inte tillräckliga förutsättningar för att kunna delta i förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen.

LEKSUB AB verksamhet vid Banérskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Utredningen visar att kuratorn, specialläraren och rektorn bedriver ett förebyggande och hälsofrämjande arbete, men att varken skolsköterskan eller psykologen deltar i detta arbete. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela ange LEKSUB AB en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt att undervisningen är saklig, allsidig och vilar på vetenskaplig grund

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever uppger i intervjuer att lärare skiljer mellan tro och vetenskap och undervisar på vetenskaplig grund. Lärare uppger att de undervisar utifrån vad vetenskapen kommit fram till. Vidare berättar lärare att om elever i undervisningen tar upp argument eller perspektiv utifrån sin tro som inte stämmer med vetenskapen så bemöter de det. Lärarna uppger att de säger till eleverna att de får tro vad de vill men "så här säger vetenskapen".

Rektorn berättar att de på dennes initiativ diskuterat saklighet, allsidighet och vetenskaplig grund på arbetslagsmötena. Rektorn uppger att de då särskilt har poängterat vikten av att undervisning i naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen ska hållas isär från det konfessionella. Lärare och rektorn uppger att de inte upplevt några påtryckningar från vårdnadshavare som försvårat att undervisningen är saklig, allsidig och på vetenskaplig grund.

Elever, lärare och representanter från elevhälsan uppger vidare att elever från årskurs 4 och äldre har haft en temadag på vårterminen om sexualitet, samtycke och relationer.

Lärare och rektor berättar att de på lågstadiet arbetat med "Stopp min kropp". Bland annat har det gjorts på en skolgemensam temadag under höstterminen där äldre elever diskuterade frågor mer anpassade för sin ålder.

Lärare säger att det inte varit några problem för elever eller vårdnadshavare när de tar upp frågor om sexualitet, samtycke och relationer i undervisningen.

Rektorn uppger att det har anordnats en studiedag för lärarna med anledning av att området sexualitet, samtycke och relationer relativt nyligen införts i och med läroplansändringarna. Lärare och rektorn berättar att de efter studiedagen påbörjat en skolgemensam planering för området som ska sträcka sig från F-9.

Rättslig reglering

Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet (1 kap. 5 § skollagen).

Undervisningen ska vara saklig och allsidig (Lgr 22, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Saklighet och allsidighet).

Skolan har ett ansvar för att eleverna återkommande under skolgången får möta frågor som rör sexualitet, samtycke och relationer. Utbildningen ska därigenom främja alla elevers hälsa och välbefinnande samt stärka deras förutsättningar att göra medvetna och självständiga val. Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för egna och andras rättigheter och förmedla betydelsen av att sexualitet och relationer präglas av samtycke. I utbildningen ska maktstrukturer kopplade till kön och hedersrelaterat våld och förtryck kritiskt granskas. Eleverna ska även ges möjlighet att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur relationer och sexualitet framställs i olika medier och sammanhang, bland annat i pornografi (Lgr 22, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, skolans uppdrag).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Lisa Naudot Bergh.

Utredaren Johan Runemark Brydsten har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Anders Holmgren medverkat.